

11.00: *Μ. Πρωτοπαπά-Μαρνέλη*,
Αριστοτέλης, Περί Ποιητικής. Απαντήσεις
προς τον Πλάτωνα

11.20: *Θεόδωρος Πενολίδης*,
Η αριστοτελική θεωρία της τραγωδίας

11.40: *Γκόλφω Μαγγίνη*,
Ο Αριστοτέλης για τη φύση και την τέχνη

12.00: Συζήτηση

Απογευματινή Συνεδρίαση

Πρόεδρος: *Μαρία Πρωτοπαπά*,
Διευθύντρια Κέντρου Ερεύνης Ελληνικής
Φιλοσοφίας της Ακαδημίας Αθηνών

17.00: *Ιωάννης Πλεξίδας*,
Αριστοτελικές προσλήψεις στο Βυζάντιο. Η
περίπτωση του Ιωάννη Δαμασκηνού

17.20: *Ιωάννης Δελλής*, Ο αριστοτελισμός του Θ.
Κορυδαλλέα και το ανέκδοτο χειρόγραφο Περί
Ουρανού στην Ι. Μ. Ταξιαρχών του Αιγίου
Πρόδρομη ανακοίνωση principis editionis.

17.40: *Γιώργος Ζωγραφίδης*,
Ο βυζαντινός Αριστοτέλης

18.00: *Αθανάσιος Ε. Καραθανάσης*, Ο αριστοτελισμός
στα χρόνια της Τουρκοκρατίας

18.20: Διάλειμμα

Πρόεδρος: *Άρης Στυλιανού*, Πρόεδρος ΚΘΒΕ,
Επίκουρος Καθηγητής Πολιτικών Επιστημών
Α.Π.Θ.

18.40: *Βασίλειος Κάλφας*, Ο Αριστοτέλης ανάμεσα
στους πολιτισμούς. Η επιβίωση της σκέψης του
Αριστοτέλη

19.00: Συζήτηση

19.20: *Τερέζα Πεντζοπούλου-Βαλαλά*,
Συμπεράσματα Συμποσίου

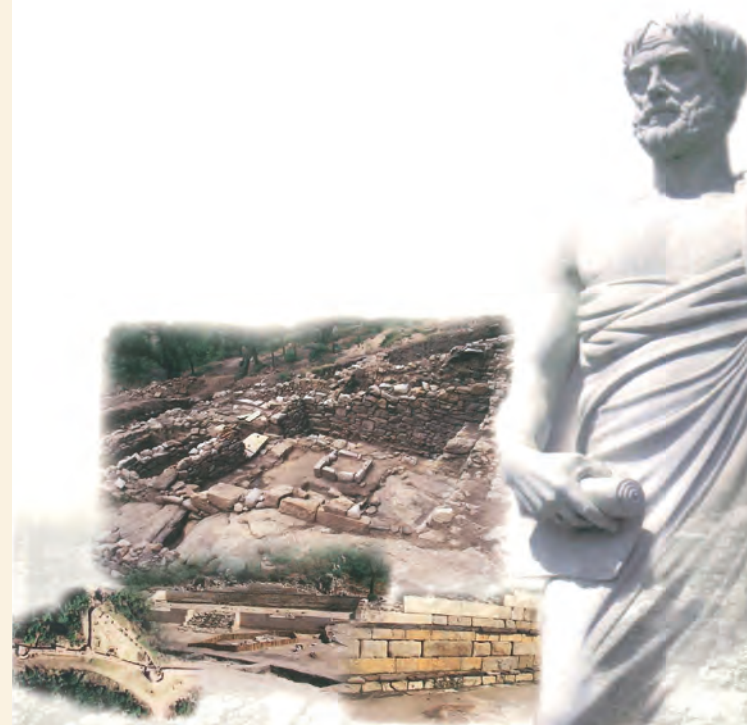
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών (Ε.Μ.Σ.)
και η Ιστορική και Λαογραφική
Εταιρεία Χαλκιδικής (Ι.Λ.Ε.Χ.)
έχουν την τιμή και τη χαρά να σας προσκαλέσουν
στην ομιλία του κ. Κωνσταντίνου Σισμανίδη, Δρ
Κλασικής Αρχαιολογίας, Ανασκαφέα Αρχαίων
Σταγείρων, με θέμα:

*Ο Τάφος και το Ηρώον του Αριστοτέλη
στα Αρχαία Στάγειρα*

την Κυριακή 20 Νοεμβρίου 2016, ώρα 11.00 π.μ.
στην Αίθουσα Διαλέξεων της Ε.Μ.Σ.,
Εθνικής Αμύνης 4, 1ος όροφος.

Ο Πρόεδρος της Ε.Μ.Σ.   Ο Πρόεδρος της Ι.Λ.Ε.Χ.
Αθανάσιος Ε. Καραθανάσης   Βασίλειος Ν. Πάππας

Τάφος – Ηρώον του Αριστοτέλη – Αδριάντας του Αριστοτέλη

*Εικόνα εξωφύλλου: Τοιχογραφία από το Μοναστήρι του Voronet
στη Μολδαβία, 15ος αι. (Αρχειο Λίνου Μπενάκη)*

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Επετειακό Έτος 2016 για τον Αριστοτέλη

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ UNESCO

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ
Παιδεία, Πολιτισμός, Πολιτική

18-19-20 Νοεμβρίου 2016, Θεσσαλονίκη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ 4,
ΚΤΙΡΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ, 1ος ΟΡΟΦΟΣ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Μ.Σ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ε. ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ, Πρόεδρος
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Π. ΧΡΗΣΤΟΥ, Αντιπρόεδρος
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΠΑΠΠΑΣ, Γενικός Γραμματέας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΤΣΟΤΣΟΣ, Ταμίας
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ, Έφορος Βιβλιοθήκης
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ι. ΔΑΡΔΑΒΕΣΗΣ, Μέλος
ΕΥΑΝΘΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ή ΤΕΓΟΥ-ΣΤΕΡΓΙΑΔΟΥ, Μέλος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΝΑΚΟΣ, Μέλος
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Σ. ΤΣΙΤΣΙΜΠΙΚΟΣ, Μέλος

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ι.Λ.Ε.Χ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΠΑΠΠΑΣ, Πρόεδρος
ΕΡΑΤΩ ΖΕΛΛΙΟΥ-ΜΑΣΤΟΡΟΚΩΣΤΑ, Α΄ Αντιπρόεδρος
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΒΑΚΑΛΟΥΔΗ, Β΄ Αντιπρόεδρος
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΕΡΤΖΙΜΕΚΗΣ, Γενικός Γραμματέας
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ταμίας
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ, Έφορος Βιβλιοθήκης
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΑΓΙΑΣ, Έφορος Εκδηλώσεων-Συνεδρίων
ΕΥΓΕΝΙΑ ΜΑΤΖΩΝΑ-ΠΛΙΑΤΣΙΚΑ, Έφορος Δημοσίων Σχέσεων

Επιστημονική υπεύθυνη: ΤΕΡΕΖΑ ΠΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ-ΒΑΛΑΛΑ
Ομότιμη Καθηγήτρια Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.,
Αντεπιστέλλον Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών (Ε.Μ.Σ.)
και η Ιστορική και Λαογραφική
Εταιρεία Χαλκιδικής (Ι.Λ.Ε.Χ.)
έχουν την τιμή και τη χαρά να σας προσκαλέσουν
στις εργασίες του Πανελληνίου Επιστημονικού
Συμποσίου με θέμα:

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Παιδεία, Πολιτισμός, Πολιτική

που διοργανώνουν στη Θεσσαλονίκη
από 18-20 Νοεμβρίου 2016.
Το Συμπόσιο θα λάβει χώρα
στην Αίθουσα Διαλέξεων της Ε.Μ.Σ.,
Εθνικής Αμύνης 4, 1ος όροφος.

Ο Πρόεδρος της Ε.Μ.Σ.   Ο Πρόεδρος της Ι.Λ.Ε.Χ.
Αθανάσιος Ε. Καραθανάσης   Βασίλειος Ν. Πάππας

Επίσημη Έναρξη:
Παρασκευή, 18 Νοεμβρίου 2016, ώρα 17.00 μ.μ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18.11.2016

17.00-17.30: Προσφώνηση - Χαιρετισμός
κ. *Βασίλειου Ν. Πάππα*
Γενικού Γραμματέα Ε.Μ.Σ. - Προέδρου Ι.Λ.Ε.Χ.

Χαιρετισμοί:

κ. *Αθανάσιου Ε. Καραθανάση*
Προέδρου Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών
Κας Καίτης Τζιτζικόστα
Προέδρου Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής
UNESCO

Κήρυξη έναρξης εργασιών Συμποσίου

Κα *Μαρία Κόλλια-Τσαρουχά*,
Υφυπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής
Ανασυγκρότησης (Μακεδονίας-Θράκης)

17.30: Εναρκτήρια Ομιλία

Κα *Τερέζα Πεντζοπούλου-Βαλαλά*,
Η ανθρώπινη πλευρά του Αριστοτέλη

Α΄ Κύκλος: Πολιτική

Πρόεδρος: *Βασίλειος Κάλφας*,
Καθηγητής Τμήματος Φιλοσοφίας και
Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.

18.00: *Μαριάνος Καράσης*,
Η θεωρία του Αριστοτέλους περί Δικαιοσύνης

18.20: *Γεωργία Αποστολοπούλου*,
Γιατί ο πολιτικός χρειάζεται τη φιλοσοφία
σύμφωνα με τον Αριστοτέλη

18.40: *Άρης Στυλιανού*,
Αναγνώσεις της θεωρίας του Αριστοτέλη περί
δημοκρατίας: Μακιαβέλλι, Σπινόζα, Ρουσσώ

19.00: *Μυρτώ Δραγώνα-Μονάχου*,
Μπορούμε να μιλάμε για «φυσικά δικαιώματα
του ανθρώπου» στον Αριστοτέλη;

19.20: Διάλειμμα

Πρόεδρος: *Μυρτώ Δραγώνα-Μονάχου*,
Ομότιμη Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

19.30: *Σωκράτης Δεληβογιατζής*,
«Αληθές», «φαινόμενον και έندoxον» στην
αριστοτελική δόμηση του πολιτικού

19.50: *Ελένη Λεοντσίνη*,
Η έννοια του κοινού συμφέροντος στην
αριστοτελική πολιτική φιλοσοφία

20.10: *Νικόλαος Ιντζεσίλογλου*,
Η διαχρονική επικαιρότητα του Αριστοτέλη για
το δίκαιο και την πολιτική

20.30: Συζήτηση

ΣΑΒΒΑΤΟ 19.11.2016

Β΄ Κύκλος: Παιδεία-Πολιτισμός Πρωινή Συνεδρίαση

Πρόεδρος: *Γεωργία Αποστολοπούλου*,
Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου
Ιωαννίνων

9.30: *Χρήστος Μπαλόγλου*,
Παιδεία και οικονομία κατά τον Αριστοτέλη

9.50: *Στέλιος Δημόπουλος*,
Παιδεία και Εκπαίδευση στα Πολιτικά του
Αριστοτέλη

10.10: *Γεώργιος Καραμανώλης*, Η δομή της
κανονιστικότητας στην Αριστοτελική Ηθική

10.30: Διάλειμμα

Πρόεδρος: *Μαριάνος Καράσης*, Ομότιμος
Καθηγητής ΑΠΘ, Αντεπιστέλλον Μέλος της
Ακαδημίας Αθηνών

10.40: *Δήμητρα Σφενδόνη-Μέντζου*,
Η διαμόρφωση της επιστημονικής σκέψης από
τον Αριστοτέλη